
TOIMINTAKERTOMUS

1.1.–31.12.2021

KÄPY

Lapsikuolemaperheet ry

Vertaistukea suruun

KÄPY Lapsikuolemaperheet ry

Åkerlundinkatu 3B, 4. krs

33100 Tampere

toimisto@kapy.fi

045-6524395

www.kapy.fi

Sisällys

KÄPY LAPSIKUOLEMAPERHEET RY 30 VUOTTA	3
TUKITOIMINTA	5
JÄSENASIOIDEN HOITO	10
VAIKUTTAMINEN VIESTINNÄN KAUTTA	12
EDUNVALVONTA JA VAIKUTTAMINEN, VERKOSTOYHTEISTYÖ SEKÄ TUTKIMUKSEN TUKEMINEN	18
TOIMINTAKERTOMUS 2021 SUREVAN KOHTAAMINEN -HANKE.....	23
YLEISTÄ	24
KOKEMUSASIAANTUNTIJATOIMINTA	24
ASIAANTUNTIJATIETO JA VIESTINTÄ	26

KÄPY LAPSIKUOLEMAPERHEET RY 30 VUOTTA

KÄPY Lapsikuolemaperheet ry (KÄPY ry) on valtakunnallinen vertaistukiyhdistys, jonka tarkoituksena on tukea lapsensa menettäneitä perheitä. Käpy ry on aatteellisesti sitoutumaton ja voittoa tavoittelematon yhdistys, jonka jäsenet ovat lapsen kuoleman kokeneita vanhempia, sisarusia, isovanhempia ja perheen ystäviä sekä työssään lapsikuolemia kohtaavia.

Yhdistys perustettiin vuonna 1991, muutaman lapsensa kuoleman kokeneen henkilön toimesta, tukemaan kätkytkuoleman kokeneita perheitä. Toiminta on laajentunut vuosien aikana, ja nyt perheille tarjotaan tukea lapsen kuolinsyystä riippumatta. Erityisesti tukea tarjotaan vanhemmille ja perheille, joiden lapsi on kuollut raskauden myöhäisessä vaiheessa, vauvana, lapsuudessa, nuorena tai nuorena aikuisena.

Yhdistyksen tarjoamat tukimuodot lapsensa menettäneille perheille ovat sen perustamisesta lähtien olleet mm. tukipuhelin, tukihenkilöt, vertaistukiviikonloput sekä eri puolilla Suomea kokoontuvat vertaistukiryhmät. Vuosien aikana toimintaa on kehitetty, vaikka perusta on pysynyt samana. Uudempia tukimuotoja ovat mm. kohdennetut tapaamiset kuolinsyiden ja perhemuodon mukaan sekä isovanhempien ja sisarusten vertaistukiryhmät, ja viimeisimpänä verkossa toteutettavat vertaistukiryhmät ja chatit. Ilman 170 vapaaehtoisen joukkoa yhdistyksen toimintaa ei olisi olemassa, ja heidän kouluttamisensa ja tukemisensa tehtävässään onkin tärkeä osa yhdistyksen ydintehtävää. Vapaaehtoiset toimivat muun muassa tukihenkilöinä, ryhmänohjaajina ja kokemusasiantuntijoina. Kaikilla vapaaehtoisilla on kokemus oman lapsen kuolemasta. Yhdistyksessä oli 1308 jäsentä vuoden 2021 lopussa (491 henkilöjäsentä, 18 kannatusjäsentä, 700 perhejäsentä, 99 ainaisjäsentä).

Yhdistyksen rahoitus perustuu suurimmaksi osaksi sosiaali- ja terveysministeriön Veikkauksen tuotoista myöntämään avustukseen. Toinen huomattava rahoituslähde ovat jäsenmaksut. Rahoitusta saadaan myös omien tuotteiden myyntituotoista, kaupunkien avustuksista, säätiöiden apurahoista sekä lahjoituksista. Vuonna 2021 saadut säätiöiden ja kaupunkien avustukset; Tampereen kaupunki 1200e, Helsingin kaupunki 2000e, Otto A Malmin säätiö 4000e.

Sen lisäksi, että osallistujilta kerätään palautetta jokaisen tapahtuman jälkeen, jäsenistölle tehtiin myös palautekysely vuosien 2020–2022 toiminnasta helmikuussa 2022. Tässä

toimintakertomuksessa kerrotaan myös jäsenkyselyn tuloksista. Kyselyyn vastasi yhteensä 119 jäsentä.

Vuoden 2021 aikana juhlistettiin Käpy ry:n 30-vuotista taivalta eri tavoin, esimerkiksi viestinnässä tuotiin esiin yhdistyksen historiaa ja arvoja, ja eri paikkakuntien vertaistukiryhmissä nautittiin käpykakkua. Koronapandemian vuoksi suurta 30-vuotisjuhlaa ei voitu järjestää koko jäsenistölle, vaan juhla kohdistettiin yhdistyksessä toimiville vapaaehtoisille, jotka tekevät arvokasta työtä lapsikuolemaperheiden hyväksi. Juhlaa vietettiin marraskuussa Tampereella Ravintola Porossa yli 70 osallistujan voimin.

Yhdistyksen hallitukseen kuuluivat vuoden 2021 aikana:

Leena Vilkka, puheenjohtaja

Tuuli Lahti, varapuheenjohtaja

Kirsi Hyväri

Sonja Vuorela

Krista Nuutinen

Jenni Mäenpää

Ulla Dahl

Yhdistyksen toiminnanjohtajana toimi Susanna Uittomäki.

Käpy ry:n tärkeimmät arvot

Kuolleen lapsen arvostus

Yksilöllisen surun kunnioitus

Toivo ja usko tulevaisuuteen

Jäsenkyselyyn vastanneista 99 % oli sitä mieltä, että kuolleen lapsen arvostus näkyy yhdistyksen toiminnassa (1 % eos).

Vastaajista 97,5 % oli sitä mieltä, että yhdistyksen toiminta on surevaa arvostavaa ja yksilöllistä surua kunnioittavaa (1 % eos).

Vastaajista 95 % oli sitä mieltä, että Käpy ry luo toivoa ja uskoa tulevaisuuteen lapsensa menettäneille (5 % eos).

Käpy ry:n visio strategiassa 2020–2024:

Yhdistys pitää rohkeasti esillä kuolleen lapsen arvostusta yhteiskunnassa. Koulutetut vapaaehtoiset mahdollistavat laadukkaan ja perheiden tarpeiden mukaisen vertaistuen tarjoamisen valtakunnallisesti. Kokemusasiantuntijuuttaan ja strategista osaamistaan vahvistamalla yhdistys pystyy lisäämään tunnettuuttaan sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten sekä muiden surevia työssään kohtaavien keskuudessa ja kehittämään varainhankintaansa.

TUKITOIMINTA

Jäsenkyselyyn vastanneista 73 % kokee, että on saanut vertaistuesta uusia näkökulmia suruunsa (25 % en osaa sanoa/ei koske minua) ja 78 % on löytänyt Käpy ry:n avulla keinoja elää surevana vanhempana (20 % eos). Vastaajista 72 % on voinut puhua vertaistuen piirissä asioista, joista puhuminen muualla ei ole mahdollista (27 % eos).

Jäsenkyselyn vastaajista 17 % ei ole löytänyt itselleen tarpeeksi tarkasti kohdennettua vertaistukea (38 % en osaa sanoa/ei koske minua). Vuosien varrella kerätyn palautteen mukaan erityisesti hyvin pian lapsen kuoleman jälkeen tarpeeksi tarkasti kohdennettu, juuri omaan menetykokemukseen liittyvä, vertaistuki koetaan tärkeäksi. Hieman myöhemmin myös muu vertaisuus koetaan yhtä hyvänä, vaikka kokemukset voivat olla erilaisia. Kyselynkin perusteella havaitaan, että vaikka tuki olisi vastaajien mukaan voinut olla kohdennetumpaa, vain 5 % vastaajista kokee, että ei ole löytänyt sopivaa vertaistukea itselleen.

Vertaistuen kohdentamista eri kohderyhmille on kehitettävä jatkuvasti, ja siihen liittyy myös koulutettujen vapaaehtoisten kokemukset ja heidän mahdollisuutensa osallistua toiminnan toteuttamiseen. Uusia vapaaehtoisia eri kokemustaustoilla pyritään kouluttamaan vuosittain, ja tapahtumien järjestämisessä pyritään huomioimaan kohdennustoiveet ja perheiden tarpeet. Osa toiminnasta on avointa kaikille lapsensa menettäneille, jolloin kokemustaustalla ei ole merkitystä.

Yhdistyksen toimistolle tuli vuoden aikana yhteensä 179 uutta yhteydenottoa. Vuosittain kuolee noin 800 alle 29-vuotiasta lasta, nuorta ja nuorta aikuista. Yhdistys tavoitti näin ollen tukipuhelimen ja sähköpostin välityksellä noin 20 % uusista lapsikuolemaperheistä. Tämän lisäksi osa perheistä osallistuu paikkakuntakohtaisiin vertaistukiryhmiin tai Facebookin suljettuun vertaisryhmään ilman suoraa kontaktia toimistolle.

Tukitoiminnan toteutus:

Tukipuhelin ja tukisähköposti

- Tukipuhelin päivysti keskiviikkoisin klo 9–11 ja klo 12–14 lukuun ottamatta loma-aikoja. Vuoden aikana soitettiin yhteensä 140 tukipuhelua.
- Ammattilaiset välittivät 44 perheen yhteystiedot yhdistykseen yhteydenottoa varten. Lisäksi verkkosivujen yhteydenottolomakkeen kautta tuli 135 yhteydenottoa, joista osa johti sähköposti- tai puhelinneuvontaan.
- Yhteydenottolomakkeen kautta tullessiin pyyntöihin on pyritty, loma-aikoja lukuun ottamatta, vastaamaan viikon kuluessa. Yhteydenottoihin liittyvää prosessia kehitettiin vuoden lopussa. Ammattilaiselta tai perheeltä tulleeseen yhteydenottopyyntöön pyritään vastamaan saman päivän aikana ja perheelle lähetetään sähköpostitse ennakkoon tietoa Käpy ry:n tarjoamasta vertaistuesta. Samassa yhteydessä sovitaan puhelu parin päivän päähän, jos perhe niin toivoo. Tällä tavoin perheet saavat Käpy ry:hyn nopeammin ensikontaktin ja ehtivät tutustumaan kirjalliseen tietoon vertaistuesta ennen puhelua.

Tukihenkilötoiminta

Uusia tukisuhteita alkoi vuoden aikana 54. Vapaaehtoisilla oli mahdollisuus rajata tukisoittojen määrää tai jättää puhelumäärä avoimeksi. Tukisuhteissa oleviin vapaaehtoisiin oltiin yhteydessä säännöllisesti noin kolmen kuukauden kuluttua tukisuhteen alkamisesta ja vapaaehtoisille välitettiin palautetta tuettavilta. Koordinaattori teki palaute/seurantasoinnin sekä tuettavalle että tukihenkilölle, kun tukisuhteen alkamisesta oli kulunut noin kolme kuukautta. Vuoden aikana oltiin yhteydessä 51:een tukea antavaan tukihenkilöön, kun heille välitettiin palautetta tuettaviltaan. Suurin osa palautteista kerätään tuettavilta puhelimitse, joka on varmin tapa saada palautetta tukihenkilöille. Tuettavat olivat pääasiassa hyvin tyytyväisiä saamansa vertaistukeen.

Vertaistukiryhmät

Vapaaehtoisten ohjaamia avoimia vertaistukiryhmiä kokoontui keväällä 15:llä eri paikkakunnalla ja syksyllä 13 paikkakunnalla (Mikkelin ja Rovaniemen ryhmät lopettivat toimintansa vähäisen kävijämäärän vuoksi). Niiden ryhmien osalta, joilta saimme vuositilaston (yhteensä 11 ryhmää) vertaistukiryhmiin osallistui vuoden aikana 124 eri henkilöä, ja käyntikertoja oli yhteensä 295. Saatujen vuositilastojen mukaan toteutuneita ryhmäkertoja oli yhteensä 55, osa näistä toteutui koronapandemian vuoksi verkossa. Toimistolta ei vierailtu ryhmissä koronapandemian vuoksi.

Verkkovertaistuki

- kohdennettua verkkovertaistukea järjestettiin muutaman tunnin mittaisina vertaistuki-iltoina, vertaistukipäivinä sekä 5–7 kertaa kokoontuvina ryhminä. Seuraaviin kohdennettuihin verkkotapaamisiin ja ryhmiin osallistui yhteensä 63 henkilöä; kohtukuoleman kokeneet (kaksi tapaamista), ainoan lapsensa menettäneet, onnettomuudessa lapsensa menettäneet, kehitysvammaisen lapsensa menettäneet, syöpään lapsensa menettäneet (kaksi tapaamista), isomman (yli 15-v.) lapsen menettäneet, suljettu viiden kerran vertaistukiryhmä kohtukuoleman kokeneille, suljettu ryhmä Seinäjoen kriisikeskuksen kanssa yhteistyössä.
- Tukinetin ryhmächatit (7 kpl)

Ryhmächatit toteutettiin kohtukuoleman kokeneille, isomman lapsensa menettäneille, pian syntymän jälkeen lapsensa menettäneille, geneettisen keskeytyksen kokeneille, isille sekä lisäksi kaikille lapsensa menettäneille avoimina keskusteluiltoina. Chat-iltoihin osallistui aiheesta riippuen 5–10 osallistujaa / ilta.

Vertaistukiviikonloput

- Isomman lapsensa menettäneiden vertaistukiviikonloppu Jyväskylän kristillisellä opistolla (19 osallistujaa)
- Isovanhempien vertaistukiviikonloppu Säaksmäellä (10 osallistujaa)
- Kevään vertaistukiviikonloppu peruttiin koronapandemian vuoksi.
- Syksyn Rovaniemen vertaistukiviikonloppuun ei pandemian vuoksi saatu riittävästi hakijoita, joten se jouduttiin perumaan.

Kaikille vanhemmille puhuminen ei ole luontevin tapa jakaa suruun liittyviä tunteita. Halusimme tarjota mahdollisuuden surun ilmaisemiseen myös luovia ja kehollisia menetelmiä käyttäen:

Luovien ja kehollisten menetelmien tapahtumat

- lohtua liikkeestä, tanssi- ja liiketerapeuttinen työpaja Tampereella (12 osallistujaa)
- omatoiminen vaellus Lappiin (7 osallistujaa)
- neljä laulutekstin kirjoittamisen työpajaa verkossa sisaruksen tai vanhemman menettäneille nuorille sekä lapsensa menettäneille vanhemmille (yht. 32 osallistujaa)
- Luovan kirjoittamisen viikonloppu Nastolassa (10 osallistujaa)

Tuetut lomat

- Maaseudun ja terveys- ja lomahuolto ry:n loma Leppävirralla isomman lapsen menettäneille (2-osainen loma, 18 osallistujaa)
- Maaseudun ja terveys- ja lomahuolto ry:n loma Savonlinnassa (10 perhettä)
- Hyvinvointilomat ry:n loma syyslomaviikolla Pajulahdessa (10 perhettä)

Vapaaehtoisten koulutukset ja työnohjauksellinen tuki

Vapaaehtoisia tarvitaan jatkuvasti lisää, jotta perheiden tuen tarpeeseen pystytään vastaamaan, ja jotta kaikille löytyisi mahdollisimman kohdennettua vertaistukea. Koulutuksiin ja työnohjaukselliseen tukeen osallistui yhteensä 45 vapaaehtoista.

- tukihenkilökoulutus verkossa keväällä
- tuki- ja ryhmänohjaajakoulutus Tampereella syksyllä
- Tukinetin chat-ohjaajaperehdytys
- toiminnalliset menetelmät vertaistukiryhmissä
- Nuoret Lesket ry:n kanssa yhteistyössä ammattilaisten ohjaama voimavaroja ja virkistystä - viikonloppu verkossa

- Verkkoilta kuormituksen purkuun
- Työnohjauksellinen vertaistapaaminen verkossa

Muuta

- Sairaaloiden ensitukiryhmäistuntoihin (ETRI) Käpy ry:n vapaaehtoinen osallistui HUS-alueella 10 kertaa ja TYKS-alueella 15 kertaa. ETRI-vapaaehtoisten tehtävänä on tarjota sairaalassa vertaistukea ja tietoa lapsensa menettäneille, kun lapsi on syntynyt kuolleena. Istunnot ovat moniammatillisia, ja niihin osallistuu sairaaloiden henkilökuntaa kuten lääkäreitä ja kättilöitä. Kaikista sairaanhoitopiireistä ei saatu tilastoa vapaaehtoisten osallistumisesta.
- Ammattilaisille ja sureville suunnattu Syväluotaus suruun -päivä toteutettiin yhteistyössä surujärjestöjen kanssa marraskuussa Sodankylässä. Päivä sisälsi luentoja perheen tukemisesta, lasten ja nuorten surusta sekä kokemusasiantuntijan puheenvuoron. Paikalla oli työntekijä Huoma ry:stä, joka esitteli kaikki surujärjestöt. Osallistujia oli 33.
- Lasten ja nuorten vertaistuki:
Lokakuussa toteutettiin surujärjestöjen kanssa yhteistyössä nuorten ja nuorten aikuisten viikonloppu Tampereella (11 osallistujaa). Kouluikäisten Tunteet verkkoon -etäryhmään ei tullut tarpeeksi ilmoittautumisia syksyllä, joten se siirrettiin seuraavaan vuoteen.
- Läheisen menettäneiden oli mahdollista etsiä itselleen vertaistukea Vertaisvirtaa - mobiilisovelluksen kautta. Vertaisvirtaa -palvelussa ovat mukana Käpy ry:n lisäksi Nuoret lesket ry, Surunauha ry ja Evankelisluterilainen kirkko.

Tukikirjallisuus

KÄPY ry on panostanut kirjalliseen vertaistukeen, ja erityisesti koronarajoitusten aikana kirjallinen tukimateriaali on ollut tärkeä tukimuoto monelle perheelle, kun kohtaamiset eivät ole olleet mahdollisia. Yhdistyksen visuaalisen ilmeen uudistaminen, yhtenäistäminen ja tukimateriaalin sisällön päivittäminen aloitettiin vuonna 2020. Syksyllä 2020 yhdistys sai Oskar Öflundin säätiön apurahan tukikirjaseen uudistamiseen. Tukikirjaseen eri kieliversiot (suomi, ruotsi ja englanti)

uudistettiin vastaamaan KÄPY ry:n visuaalista ilmettä ja niihin tehtiin sisällöllisiä päivityksiä, jotta perheet saavat tukikirjasista ajantasaista tietoa. Uudistettu tukikirjanen julkaistiin maaliskuussa 2021. Alli Paasikiven säätiöltä saatiin apuraha lapsioppaan Miten tukea lasta, kun läheinen on kuollut uudistamiseen. Lapsioppaaseen lisättiin enemmän nuoren tukemisen näkökulmaa ja lisäksi sen taitto uusittiin.

Perheille ja ammattilaisille lähetettiin yhteensä 197 tukikirjasta ja 301 lapsiopasta. Lisäksi ammattilaiset tilasivat 1150 esitettä. 64 ammattitahoa teki tilauksen, joten monet perheet saivat tukimateriaalin jo ennen kuin perhe oli yhdistykseen yhteydessä.

Tukikirjanen:

- Aho A L., Kivikko M., Mesikämmen E., Uittomäki S. (toim.). Lapsen kuolema. Uudistettu painos 2021. Tietoa ja tukea lapsen kuoleman kohdanneille. Käpy Lapsikuolemaperheet ry.
- Aho A L., Kivikko M., Mesikämmen E., Uittomäki S. (toim.). Uudistettu painos 2021. När ett barn dör. Information och stöd till barnets närstående. Käpy Lapsikuolemaperheet ry.
- Aho A L., Kivikko M., Mesikämmen E., Uittomäki S. (toim.). Uudistettu painos 2021. Death of a Child. Information and support for Bereaved Families. Käpy Lapsikuolemaperheet ry.

Lapsiopas (uudistettu opas julkaistaan alkuvuodesta 2022)

- Uittomäki S, Mynttinen S & Laimio A. 2011. Miten tukea lasta, kun läheinen on kuollut. Opas läheisille sekä lasten ja nuorten parissa työskenteleville. Käpy Lapsikuolemaperheet ry.
- Uittomäki, S., Mynttinen, S., Laimio, A. 2011. Stöd till barn som mist en närstående. Käpy Lapsikuolemaperheet ry.

JÄSENASIOIDEN HOITO

Jäsenkyselyn mukaan 89 % vastaajista on saanut jäsenyyden myötä paremmin tietoa yhdistyksen tarjoamasta vertaistuesta ja toiminnasta. Vastaajista 92,5 % oli sitä mieltä, että jäsenyys on vastannut heidän odotuksiaan ja 97,5 % mukaan jäsenasioiden hoito on ollut sujuvaa.

Järjestön perustoiminnan vahvistamista tuettiin palkkaamalla yhdistykselle järjestöassistentti syksyllä 2021. Hänen tehtäviinsä kuuluvat toimistotyöt, jäsenasiat sekä tehtäviä, jotka liittyvät

viestintään ja vaikuttamiseen. Aiemmin toimistotoita ja jäsenasioita ovat hoitaneet muut työntekijät omien tehtäviensä ohella.

Syksyllä yhdistyksen verkkosivuilla avattiin verkkokauppa, jonka kautta kaikki tuotetilaukset ja uudet jäsenyydet jatkossa ostetaan. Tämä helpottaa huomattavasti toimistotöiden tekemistä, kun erillisiä laskuja ei tarvitse enää tehdä.

Uuden jäsenen jäsenpalvelupolku KÄPY ry:ssä 2021:

- Sairaalasta välitetään yhdistykselle pyyntö ottaa yhteyttä (44 pyyntöä) lapsensa menettäneeseen perheeseen.
- Sairaala tilaa myös yhdistyksen tukimateriaalia perheille jaettavaksi.
- Järjestöassistentti lähettää materiaalin.
- Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori soittaa perheelle tukipuhelun (140) ja kertoo lähimmästä vertaistukiryhmästä (15 ryhmää) sekä muista tukimuodoista (31 tukitapahtumaa).
- Perheen toinen vanhempi haluaa kuitenkin ennen tapahtumiin osallistumista aloittaa tukisuhteen tukihenkilön kanssa (54 uutta tukisuhdetta).
- Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori kirjaa perheen tiedot tukipuhelulomakkeelle, jossa kysytään toiveet tukihenkilöön liittyen. Hän kartoittaa vapaana olevat sopivat tukihenkilöt (170 listalla). Tukisuhteen kohdennus vaatii usean puhelun, jotta perheen tarpeet voidaan huomioida. Hän antaa vanhemman yhteystiedot yhdelle tukihenkilöistä, jonka elämäntilanteeseen tukisuhde sopii.
- Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori kirjaa perheen tiedot yhteydenottajien kohtaan jäsenrekisteriin ja lähettää perheelle yhdistyksen kirjallisen tukimateriaalin (76 tukikirjaa, 37 lapsiopasta lähetetty perheille) sekä viimeisimmän KÄPY-lehden.
- Jos perhe on tyytyväinen yhdistyksen tarjoamaan tukeen, he päättävät liittyä KÄPY ry:n jäseniksi.

- Perhe lähettää sähköisen jäseneksi liittymislomakkeen (48 uutta jäsenhakemusta)
- Järjestöassistentti tarkentaa perheen tiedot jäsenrekisteriin (300 erillistä kirjausta/päivitystä).
- Myöhemmin viestintäkoordinaattori lähettää perheelle jäsenkirjeen (7 x v) ja yhdistyksen lehden (2 x v). Näin perhe saa entistä enemmän tietoa yhdistyksen toiminnasta.
- Perhe saa jäsenkirjeiden lisäksi tietoa juuri heille sopivasta tuesta, mm. kohdennetuista tapahtumista.
- KÄPY-lehden rohkaisevien artikkeleiden ja jäsenkirjeessä olevan mainoksen perusteella perhe rohkaistuu ilmoittautumaan sähköisellä lomakkeella tukitapahtumaan.
- Perheelle lähetetään lisätietoa tapahtumasta ja lasku omavastuusta.
- Tapahtumassa on mukana vapaaehtoistoiminnan koordinaattori. Hän näkee, miten perhe kohtaa muita lapsen kuoleman kokeneita, voimaantuu ja löytää uusia selviytymiskeinoja arkeen.
- Tapahtumassa tiedotetaan toiminnasta ja jäsenyyismahdollisuudesta.
- Vapaaehtoistoiminnan koordinaattori kerää tapahtumasta palautetta, analysoi ne. Tuloksia hyödynnetään tulevien tapahtumien suunnittelussa ja toiminnan kehittämisessä.
- Perhe kirjoittaa hyvästä kokemuksestaan seuraavaan KÄPY-lehteen. Uusi lapsensa menettänyt perhe lukee lehden ja uskaltautuu ottamaan yhdistykseen yhteyttä.
- Polku alkaa alusta..

VAIKUTTAMINEN VIESTINNÄN KAUTTA

Jäsenkyselyssä ei pyydetty erikseen palautetta viestinnästä, mutta yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen liittyvissä kysymyksissä kysyttiin, onko yhdistys ollut vastaajien mielestä riittävästi esillä. Vastaajista 46 % vastasi tähän ei. Näkyvyyttä toivotaan siis enemmän, ja yhdistys tekee vuosittain töitä sen eteen, että tieto yhdistyksen toiminnasta leviäisi mahdollisimman laajalle.

Toisaalta 65 % mukaan Käpy ry on tunnettu järjestö (10 % eos) ja 65 % mukaan yhteiskunnallinen keskustelu on lisääntynyt Käpy ry:n ansiosta (31 % eos).

Juhlavuosi

Viestintää toteutettiin viestintäsuunnitelman avulla, johon on kirjattu viestinnän yleiset linjaukset, periaatteet ja keinot koskien sekä sisäistä että ulkoista viestintää. Yhdistys valitsee vuosittain viestinnän painopistealueen. Vuonna 2021 painopiste oli **Käpy ry 30 vuotta**. Juhlavuoden viestinnässä käytettiin mainostoimistolta lahjoituksena saatua, kullan väristä juhlavuoden Käpy-logoa.

KÄPY-lehti ilmestyi kaksi kertaa. Lehti nro 1/2021 oli 40 sivuinen juhlalehti, eli normaalia laajempi kokonaisuus ja sen painosmäärä oli normaalia suurempi, jotta lehteä voidaan jakaa myös tulevissa tilaisuuksissa. Jutuissa nostimme esiin erityisesti vertaistuen tärkeyttä ja Käpy ry:n historiaa sekä yhdistyksen tekemää työtä, joka alkoi 30 vuotta sitten aktiivisten lapsensa menettäneiden perheiden aloitteesta. Molemmista numeroista julkaistiin sekä tilaajille lähetettävä painos (jakelu n. 1100 kpl) että saavutettava pdf-tiedosto (linkki tiedostoon jäsenkirjeessä). Lehdessä julkaistaan kokemustarinoita, suruun liittyviä tutkimustuloksia sekä tietoa yhdistyksen toiminnasta.

Yhdistyksen viestinnässä tuotiin juhlavuoden kunniaksi esiin arvoja sekä vertaisuuden ja vapaaehtoistoimijoiden merkitystä myös somepäivitysten muodossa. Kevätkaudella teemana olivat arvomme ja asiat, joihin Käpy ry pyrkii yhdessä verkostojensa kanssa vaikuttamaan. Syyskaudella nostettiin esiin vapaaehtoistimijoita ja heidän arvokasta työtään. Juhlavuoden some-viestinnässä tuotiin esille myös yhdistyksen historiaa. Vuoden aikana kerrottiin mm. sosiaalisen median välityksellä tärkeistä päivämääristä, esim. perustamiskokouksesta ja Käpy-nimen synnystä ja merkityksestä.

Kohdennettu viestintä

Jäsenille tiedotettiin jäsenrekisterissä olevien tietojen perusteella kohdennetuista vertaistukitoiminnoista, kuten verkkovertaistukiryhmistä ja tapahtumista. Lisäksi tilanteen mukaan viestittiin sähköisesti paikkakuntaakohtaisista vertaistukiryhmistä alueella asuville Käpy ry:n jäsenille. Sähköinen jäsenkirje lähetettiin seitsemän kertaa (jakelu noin 1000 kpl).

Käpy ry:n tapahtumista tiedotettiin osittain yhteistyössä muiden tahojen kanssa, mikä auttoi kohdentamaan viestiä oikealle kohderyhmälle. Englanninkielisistä verkkovertaistukitapaamisista viestittiin maahanmuuttajia tavoittavien järjestöjen, kuten Monik ry:n kautta. Lapsille ja nuorille suunnatuista tukimuodoista tiedotettiin yhdessä muiden surujärjestöjen kanssa. Tukinet viesti heidän alustallaan toteutetuista vertaistukichateista myös omissa kanavissaan. Kehitysvammaisten Tukiliitto ry:n kautta viestimme kehitysvammaisen lapsensa kuoleman kokeneille tarjolla olevasta verkkovertaistukitapaamisesta. Mieli ry, erityisesti sen kriisikeskukset jakoivat tietoa Käpyn vertaistukitoiminnasta.

Seurakuntien kanssa tehtiin viestinnällistä yhteistyötä erityisesti kuolleiden lasten muistopäivään liittyen: seurakuntien järjestämistä tapahtumista tiedotettiin Käpy ry:n kanavissa ja seurakuntia kannustettiin kertomaan tapahtumien aikana Käpyn vertaistukitoiminnasta. Tyhjän sylin messuissa ja tapahtumissa oli Käpy ry:n välittämiä puhujia ja tapahtumissa jaettiin yhdistyksen materiaalia. Mukana oli myös videotervehdys Käpy ry:n vapaaehtoistoiminnan koordinaattorilta. Tampereen seurakunnat huomioi yhdistyksen juhluvuoden soittamalla kirkonkelloja kuolleiden lasten muistopäivänä ja tiedottamalla asiasta omissa kanavissaan.

Edunvalvontatavoitteet viestinnässä

Yhdistyksen edunvalvontatavoitteita tuotiin esiin juhluvuoden viestinnän yhteydessä muun muassa somenostoin. Kuntavaalien vaikuttamisviestintää tehtiin yhdessä Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa.

Suruvapaasta viestittiin sekä kuolleiden lasten muistopäivän että pyhäinpäivän yhteydessä.

Pyhäinpäivän alla uutispalvelussa julkaistiin 5.11. tiedote otsikolla Lapsikuolemajärjestön pyhäinpäivän viesti: suruvapaa lapsensa menettäneille vanhemmille.

<https://www.sttinfo.fi/tiedote/lapsikuolemajarjeston-pyhainpaivan-vesti-suruvapaa-lapsensa-menettaneille-vanhemmille?publisherId=64089947&releaseId=69923713>

YLE uutisoi suruvapaasta haastatellen myös Käpy ry:n edunvalvonnan asiantuntijaa.

Kuolleiden lasten muistopäivän yhteydessä Käpy ry toi esiin myös suruvapaan julkaisemassaan STT:n tiedotteessa:

Kuolleiden lasten muistopäivä on 23.9. <https://www.sttinfo.fi/tiedote/kuolleiden-lasten-muistopaiva-on-239?publisherId=64089947&releaseld=69918806>

Radio Suomi nosti kuolleiden lasten muistopäivänä esiin Käpy ry:n toiminnan ja Lisäksi paikallislehdet tekivät juttuja oman paikkakuntansa vapaaehtoisista ja eri mediat julkaisivat maksumuurin takana olevia juttuja.

Perhevapaa uudistusta koskevan lakiehdotuksen tultua julkisuuteen julkaisimme sekä verkkosivuillemme että STT:n uutispalvelun kautta 18.2.2021 tiedotteen, jossa nostettiin esiin uudistuksen lapsikuolemaperheitä koskevia epäkohtia. Tiedote keräsi 3209 sivunkatselua (keskivertojakauman ollessa noin 1000 katselukertaa) ja 35 päivää aktiivista liikennettä. Tiedotetta ja aiheesta kertovia juttuja jaettiin ahkerasti erityisesti Twitterissä, missä se herätti paljon keskustelua myös ministerien, kansanedustajien ja kuntapäättäjien taholta ja näin yhdistyksen edunvalvontatavoite sai paljon näkyvyyttä myös "suuren yleisön" keskuudessa.

Tiedote 18.2.2021: Perhevapaa uudistus vie kaiken menettäneiltä vielä lisää
<https://www.sttinfo.fi/tiedote/perhevapaaudistus-vie-kaiken-menettaneilta-vielaa-lisaa?publisherId=64089947&releaseld=69901361>

Helsingin Sanomat julkaisi runsasta keskustelua herättäneen jutun Käpy ry:n lausunnosta liittyen perhevapaa uudistukseen <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000007847422.html> . Käpy ry:n omilla verkkosivuilla julkaistiin aiheesta myös isän puheenvuoro: <https://kapy.fi/isan-puheenvuoro-oikeanlaista-tukea-lapsikuolemaperheille/>

Sosiaalinen media ja verkkosivut

Käpyn tiedotukseen tarkoitetun Facebook-sivun kattavuus vuonna 2021 oli 163 949 henkilöä. Seuraajia oli loppuvuonna 1 630 ja lapsikuolemaperheitä koskevia päivityksiä tehtiin 3–6 kpl/viikko. Twitter-nostoja tehtiin 1–3 kpl /viikko. Twitterissä seuraajia oli 390.

Vuonna 2021 verkkosivullamme www.kapy.fi oli 20 330 käyttäjää. Sivuja katsottiin 70 720 kertaa. Neljä eniten vierailtua sivuosuutta olivat etusivun lisäksi: surevalle, vertaistukiryhmät, vertaistarinat ja tapahtumakalenteri. Elokuussa 2021 avasimme kotisivujemme yhteyteen

verkkokaupan. Verkkokauppa paitsi lisää näkyvyyttä, myös mahdollistaa esim. ammattilaisille tukikirjasten ostamisen suoraan verkkokaupan maksusovelluksilla.

Kuolleiden lasten muistopäivän aikaan verkkosivuilla avattiin muistoseinä, jonne oli mahdollisuus laittaa muistokirjoitus ja kuva kuolleesta lapsesta. Muistoseinälle laitettiin vuoden aikana 137 muistoa. Verkkosivuilla on myös Vertaistarinat –osio, johon kerättiin lapsen menettäneiden kirjoittamia kokemustarinoita.

Verkossa julkaistut artikkelit, joissa mainitaan Käpy ry

Vuoden 2021 aikana tehtiin yhteistyötä eri medioiden toimittajien sekä vapaaehtoisten kanssa, jotta lapsikuolemaperheiden asiat saisivat näkyvyyttä. Käpy ry:n toiminnasta kerrottiin tai mainittiin ainakin 19:ssä vuonna 2021 julkaistussa, verkossa saatavilla olevassa artikkelissa:

Aamulehti 27.1.2021, artikkeli (kirj. Kaisa Järvelä): [Tamperelaisen Anna Elina Isoaron vauva kuoli syksyn viimeisenä päivänä, ja samalla kolmevuotias Viljo menetti kauan odotetun pikkuveljen – ”Lapsen suru tulee vaivihkaa” - Perhe - Aamulehti](#)

Apu-lehti 31.1.2021, artikkeli (kirj. Minna Hujanen): [Lapsensa menettänyt Mia: Minun piti koota itseni uudelleen | Eeva \(apu.fi\)](#)

Kansalainen 18.2.2021, artikkeli (kirj. Petri Saarela): <https://www.kansalainen.fi/perhevapaaudistus-vie-kaiken-menettaneilta-viela-lisaa/>

Turun Sanomat 26.2.2021, mielipidekirjoitus Tuuli Lahti, KÄPY ry:n hallituksen varapuheenjohtaja:

<https://www.ts.fi/lukijoilta/5236720/Perhevapaaudistuksessa+on+huomioitava+kuolleen+syntyneen+lapsen+vanhemmat>

Helsingin Sanomat 8.3.2021, Kotimaa, HS-analyysi, Marianne Riiali:

Perhevapaaudistus unohtaa eniten kärsineet, jos oman lapsen kuoleman jälkeen pitäisi selvitä 12 päivässä työkykyiseksi: <https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000007847422.html?fbclid=IwAR3EWWoqRIQIn0mZFzNXcrgBe OPC1ZB0qni0umzCkbUbSo3YFXF7i IaM>

YLE Uutiset 18.3.2021, haastattelussa myös KÄPY ry:n varapuheenjohtaja Tuuli Lahti: [Emilia Saloranta järkyttyi Koskelan surmasta ja jakoi itsestään itkuisen kuvan Facebookissa – se johti 10 000 euron keräämiseen uhrin vanhemmille | Yle Uutiset | yle.fi](#)

Suomenmaa 19.3.2021, [Keskustan Saarikko: Lapsikuolemaperheitä koskeva heikennys täytyy korjata perhevapaaudistuksesta - Suomenmaa.fi](#)

Aamulehti 2.4.2021, [Annika Uusitalon veli katosi ja löytyi myöhemmin kuolleena – Nyt Uusitalo kertoo, miltä tuntui menettää veli 21-vuotiaana - Ihmiset - Aamulehti](#)

KD-lehti 6.4.2021, ”Menetin esikoiseni huumeille” – lappeenrantalainen Ann-Niina Turunen kaipaa tehokkaampaa valistustyötä huumeita vastaan. [”Menetin esikoiseni huumeille” - lappeenrantalainen Ann-Niina Turunen kaipaa tehokkaampaa valistustyötä huumeita vastaan | KD-Lehti](#)

Helsingin Sanomat 6.4.2021 [Lapsensa menettäneiden asema heikkenemässä perhe-vapaa-uudistuksessa – lausunto-palautteiden mukaan muutosta pidetään kohtuuttomana - Poliitikka | HS.fi](#)

Karjalainen 12.4.2021, pääkirjoitus: [Lapsensa menettäneiden asemaa ei saa heikentää \(karjalainen.fi\)](#)

Puruvesi 5.5.2021 (maksumuurin takana): [Äitienpäivän aattona Lapsettomien lauantai – tyhjän sylin hetkessä muistetaan tahattomasta lapsettomuudesta kärsiviä ja lapsensa menettäneitä | Paikalliset | Puruvesi](#)

Yksityinen blogi 6.5.2021: [Geneettinen keskeytys osa 2 – Yellow tree | Lily](#)

Aamuposti 21.9.2021: [Menetty lapsi on elävä muistoissa ja puheissa – hyvinkääläisen Teklan syntymäpäivää juhlitaan joka vuosi, vaikka kuolemasta on jo 15 vuotta | Paikalliset | Aamuposti](#)
(maksumuuri)

Iltalehti 22.9.2021 “Lapsen haudalla. Torstaina 23.9. vietetään kuolleiden lasten muistopäivää. Tässä jutussa kaksi oman lapsensa haudannutta vanhempaa kertoo tarinansa. 11-vuotias Adele kuoli alle vuoden kuluttua syöpädiagnoosista, 2-vuotias lida täysin yllättäen omalla kotipihallaan.”
<https://www.iltalehti.fi/kotimaa/a/d944d6b2-07c5-4181-a6b5-0a185191eef1> (maksumuuri)

Uudenkaupungin sanomat 22.9.2021: Suru on osa arkea – Pöntisen perhe menetti pienokaisen kahden vuorokauden ikäisenä. [Suru on osa arkea – Pöntisen perhe menetti pienokaisen kahden vuorokauden ikäisenä | Uudenkaupunginsanomat](#) (maksumuuri)

Kirkonmäki 5/2021 28.10.2021: Kaikki alkoi pudonneesta kävystä. (Käpy ry:n puheenjohtaja Leena Vilkan haastattelu.)

<https://www.hyvinkaanseurakunta.fi/documents/20713016/47935559/Kirkonm%C3%A4ki-5-2021.pdf/3bfef488-6c7b-083a-473a-f4df9c695e17?t=1635234256009>

Ylen Toivomus-haastattelusarjan 31.10. Esitetyssä jaksossa 10/10 toimittaja, teologi ja kirjailija Hilka Olkinuora kertoo, kuinka hänen uransa toimittajana sai alkunsa, millaista oli elää isossa perheessä sekä ajatuksistaan eutanasiasta. Haastattelussa sivutaan myös Käpy ry:n perustamista, jossa Hilka ja Hannu Olkinuora olivat mukana. <https://areena.yle.fi/1-50762913?>

Kangasalan Sanomat 22.11.2021: <https://kangasalansanomat.fi/lapsen-kuolema-muutti-lopullisesti-katariina-mobergin-elaman-suru-muuttaa-muotoaan-mutta-ei-katoa-koskaan>

YLE Uutiset 27.11.2021: [Eetu Kemppanen, 28, menetti lapsensa vain kuukausi syntymän jälkeen – on avoin tuskastaan, ja se rikkoo käsitystämme surusta \(yle.fi\)](#)

EDUNVALVONTA JA VAIKUTTAMINEN, VERKOSTOYHTEISTYÖ SEKÄ TUTKIMUKSEN TUKEMINEN

Jäsenkyselyyn vastanneista 87,5 % on sitä mieltä, että Käpy ry on onnistunut ajamaan lapsikuolemaperheiden asioita (12 % eos), ja 66,5 % mielestä yhteiskunnallinen keskustelu on lisääntynyt yhdistyksen ansiosta (31 % eos).

Edunvalvonnan tavoitteet ja toimenpiteet kirkastettiin hallituksen edunvalvontatyöryhmän toimesta, ja vuonna 2021 päätettiin keskittyä pääasiassa perhevapaaudistukseen ja suruvapaaseen. Yhdistykselle palkattiin osa-aikaiseen työsuhteeseen edunvalvonnan asiantuntija, joka edisti tärkeimpiä tavoitteita mm. suruvapaata. Yhdistys jatkoi edunvalvonnassa ja tutkimustoiminnassa yhteistyötä Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa.

Tavoitteita edistettiin mm. seuraavilla tavoilla:

Perhevapaaudistus

- Yhdistys jätti lausunnon hallituksen esitykseen perhevapaaudistuksesta maaliskuussa. Perhevapaaudistuksessa lapsikuolemaperheiden asemaa oltiin heikentämässä vähentämällä synnyttäneen vanhemman oikeutta vapaaseen kolmella viikolla. Lisäksi puolison oikeus isyysrahaan olisi lyhentynyt 18 päivästä 12 päivään.

- Myös reilusti yli 20 eri organisaatiota toi esiin omissa lausunnoissaan Käpy ry:n esille tuomat heikennykset ja parannusehdotukset (mm. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry, Sosiaali- ja terveysministeriön Tasa-arvoasian neuvottelukunta, Kirkkohallitus, Lastensuojelun keskusliitto, Lapsiasiavaltuutetun toimisto, Monimuotoiset perheet -verkosto ja monet ammattiliitot).
- Perhevapaaudistukseen ja sairauslomaaan liittyvistä aiheista annettiin haastatteluja medialle.
- Perhevapaaudistukseen tehtiin parannuksia niin, että syyskuusta 2022 lähtien vanhempainrahaa maksetaan 24 arkipäivää lapsen syntyessä kuolleen tai kuollessa ennen kahden vuoden ikää. Synnyttäneen vanhemman etuudet pysyvät samana kuin nykytilanteessa. Yhdistyksen edunvalvontatyö tuotti siis toivottua tulosta.

Suruvapaa kaikille lapsen menettäneille

- Perhevapaaudistuksen yhteydessä yhdistys toi esiin laajemman epäkohdan, joka liittyy siihen, että vanhempainvapaan jälkeen lapsen kuoleman kokenut vanhempi ei ole oikeutettu vapaaseen, vaan usein ainoa vaihtoehto on sairauslomalle jääminen. Sairausloman hakemiseen ja saamiseen liittyy monia perheiden tilannetta heikentäviä yksityiskohtia. Yhdistys ehdotti Suomeen Tanskan suruvapaan mallia, jossa kaikilla alle 18-vuotiaan lapsen menettäneillä vanhemmilla on oikeus hakea päivärahaa 26 viikon ajalta lapsen kuoleman jälkeen.
- Yhdistys on tehnyt vaikuttamistyötä suruvapaan saamiseksi Suomeen. Yhdistys on tavannut yhteistyössä Monimuotoiset perheet -verkoston asiantuntijoiden kanssa suruvapaan tiimoilta eduskunnan Monimuotoiset perheet -ryhmää, kansanedustajia yli puoluerajojen sekä työmarkkinajärjestöjä.
- Eduskunnan Monimuotoiset perheet -ryhmä jätti yhdistyksen aloitteesta ministerille kirjallisen kysymyksen suruvapaan saamiseksi Suomeen. Ministerin vastauksessa kirjalliseen kysymykseen tuotiin esille tarve yhdenmukaistaa käytänteitä perheiden tukemiseen lapsen kuoltua ja että terveydenhuollon henkilöstön osaamista lapsensa

menettäneiden perheiden kohtaamisessa tulisi vahvistaa. Ministeri toi vastauksessaan esille myös sen, että suruvapaa vaatisi laaja-alaista selvitys- ja valmistelutyötä yhteistyössä työmarkkinaosapuolten kanssa. Nämä ovat huomioita, jotka itsekin allekirjoitamme ja jatkamme näiden asioiden edistämistä.

Sairauslomakäytänteet lapsen kuoleman jälkeen

- Hallituksen edunvalvontatyöryhmä koosti aiheeseen liittyvää tietoa ja toi esiin sairauslomakäytänteisiin liittyviä haasteita perhevapaaudistukseen liittyvän viestinnän yhteydessä.

Oikeus merkitä ja nimetä kuolleena syntynyt lapsi virallisesti väestörekisteriin

- Opiskelijan tekemän opinnäytetyön tulokset kuolleena syntyneen lapsen nimeämisestä julkaistiin keväällä ja opinnäytetyöstä kerrottiin KÄPY-lehden artikkelissa. Kyselyyn vastasi yhteensä 39 vanhempaa.

Vanhemmuuden vahvistaminen, kun lapsi syntyy kuolleena

- Yhdistys kirjoitti yhdessä Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa lausunnon, jossa tuotiin esiin, että vanhemmuus on voitava vahvistaa myös lapsen syntyessä kuolleena.

Lapsen kuoleman jälkeisen kriisiavun järjestelmällisen tarjoamisen kehittäminen, oppilashuollon ja psykososiaalisen tuen turvaaminen sisaruksensa menettäneille lapsille

- Yhdistys toi esiin tavoitteita Monimuotoiset perheet -verkoston kanssa kuntavaaliviestinnässään.

Työhön paluuseen liittyvät käytänteet lapsen kuoleman jälkeen sekä työyhteisöjen taidot kohdata sureva

- Syksyllä Surujärjestöjen yhteinen Surevan kohtaaminen -hanke järjesti Surevan kohtaaminen työelämässä -webinaarin. Osa webinaarissa jaetusta tiedosta perustui

yhdistyksen joulukuussa 2019 tekemään kyselyyn sekä verkkokurssiin, joka kyselyn perusteella kehitettiin.

- Surevan työhön paluuseen liittyvään tukeen tuotettiin sisältöä myös Monimuotoiset perheet -verkoston marraskuussa 2021 julkaisemaan Työelämäoppaaseen.

Ammattilaisten tietotaidon lisääminen surevan kohtaamisesta ja tukemisesta

- Ammattilaisten tietoa lisättiin edelleen Surevan kohtaaminen -hankkeen kautta.

Muuta:

- Viestintävastaava seurasi järjestelmällisesti yhteiskunnallista keskustelua ja toi yhdistykselle tietoa lapsikuolemaperheitä koskevista asioista edunvalvonta- ja vaikuttamiskentällä.
- Viestintävastaava tiedotti edunvalvonta-asioista jäsenistöä ja suurta yleisöä mm. jäsenkirjeiden, lehden ja somen kautta ja oli aktiivisesti yhteydessä mediaan ja tarjosi heille asiantuntija-apua.
- Valtakunnallinen kaksipäiväinen Surukonferenssi järjestettiin virtuaalisena usean eri tahon yhteistyönä (Nuoret lesket ry, Huoma – Henkirikoksen uhrien läheiset ry, Surunauha ry, MIELI ry, Tampereen yliopisto, Suomalaisen kuolemantutkimuksen seura). Konferenssiin osallistui yhteensä 347 ammattilaista ja järjestöjen edustajia sekä aiheesta muuten kiinnostunutta. Konferenssin teemana oli Kenellä on oikeus surra. Konferenssissa ammattilaiset ja surevat saivat tietoa suruun, surevan kohtaamiseen ja tukemiseen liittyvästä tutkimus- ja kokemustiedosta.
- Pohjoismaisten lapsikuolemajärjestöjen yhteistyötapaaminen järjestettiin verkossa keväällä 2021. Tapaamisessa jaettiin hyviä käytänteitä ja kokemuksia edunvalvonnan kentältä. Helsingin Sanomien suruvapaata koskevassa artikkelissa haastateltiin Tanskan lapsikuolemayhdistyksen toiminnanjohtajaa.

- Yhdistys osallistui useisiin verkostoihin asiantuntijan roolissa. Mm. Kanta-Hämeen Pelastuslaitoksen ensihoidon koulutuskokonaisuuteen tuotettiin tietoa kätkytkuolemaperheen kohtaamiseen liittyen yhteistyössä yhdistyksen jäsenten kanssa. Läheisensä menettäneiden lasten tukea kehitettiin yhteistyössä Sylva ry:n, Lounais-Suomen Syöpäyhdistys ry:n ja Suomen Syöpäyhdistys ry:n kanssa kehittämällä verkossa toteutettava vertaistukiryhmämalli, jonka pääpainona on tunnetyöskentely.
- Työntekijät osallistuvat monimuotoiset perheet -verkoston koulutus- ja kehittämispäiviin, joissa vertaisopitaan muiden perhejärjestöjen kanssa. Vuonna 2021 kehittämispäivä toteutettiin lokakuussa ja kehittämispäivän keskeisenä sisältönä oli yhdenvertaisuuden vahvistaminen järjestökentällä.
- Joulukuussa 2021 tehtiin jäsenistölle kysely siitä, miten lapsen kuolema vaikuttaa perheiden taloudellisiin tilanteisiin. Tulokset kyselystä saadaan alkuvuodesta 2022, ja tätä tietoa aiotaan hyödyntää myös edunvalvontatyössä.
- Yhdistys tiedotti lapsikuolemaperheitä koskettavista tutkimuksista ja opinnäytetöistä jäsenkirjeissä ja verkkosivuilla.

TOIMINTAKERTOMUS 2021 SUREVAN KOHTAAMINEN -HANKE

YLEISTÄ

Vuosi 2021 oli Surevan kohtaaminen -hankkeen viimeinen toimintavuosi, toiminta toteutui vuodelle myönnetyn jatkohankkeen turvin. Hankkeen keskeiset toimintamuodot olivat kokemusasiantuntijatoiminta ja asiantuntijatiedon välittäminen. Kokemuspuheenvuorot toteutettiin koronatilanteesta johtuen suurelta osin etäyhteyden kautta.

Hanke järjesti kaksi surevia kohtaaville ammattilaisille suunnattua webinaaria. Kokemuspuheenvuoroja oli aiempiin vuosiin verrattuna selkeästi enemmän. Hankkeen verkkosivuille tuotettiin myös lisää tietoa. Hankkeen www.surevankohtaaminen.fi -verkkosivujen käyttö on ollut aktiivista ja sosiaalisen median seuraajien määrä on kasvanut.

Hankkeessa työskenteli projektipäällikkö ja viestintävastaava. Hankkeen työntekijöissä tapahtui vuoden aikana muutoksia. Projektipäällikkö vaihtui kaksi kertaa, maaliskuussa ja marraskuussa. Myös viestintävastaava vaihtui maaliskuussa. Vaihdot johtuivat määräaikaisen työsuhteen päättymisestä, vakituiseen tehtävään siirtymisestä järjestön sisällä sekä perhevapaalle jäämisestä.

Hankkeen ohjausryhmän jäseniä ovat olleet taustajärjestöjen toiminnanjohtajat ja hallitusten edustajat. Ohjausryhmä kokoontui seitsemän kertaa. Käpy ry toimi hankkeen hallinnoijana.

Surevan kohtaaminen toiminnalle haettiin vuodelle 2022 Stea:n kohdennettua toiminta-avustusta (Ak), josta saatiin myönteinen päätös. Hankkeessa kehitetty toiminta jatkuu näin Surujärjestöjen yhteisenä, pysyväisluontoisena toimintana.

KOKEMUSASIAANTUNTIJATOIMINTA

Kokemusasiantuntijoiden koulutus toteutettiin etäyhteyksin. Osallistujia oli kaikista surujärjestöistä. Koulutukseen kuului etukäteen tehtävä osio Moodle-alustalla ja koulutus etäyhteyksin pidettäviin puheenvuoroihin. Aiemmin koulutetuille kokemusasiantuntijoille tarjottiin myös tukea etäyhteyksin pidettäviin puheenvuoroihin sekä esiintymisvalmennusta. Ulkopuolinen työnohjaus järjestettiin kaksi kertaa. Hankkeen työntekijät tarjosivat myös tukea puheenvuoron valmisteluun, sen reflektointiin jälkikäteen ja materiaaleja puheenvuoron tueksi. Projektipäällikkö oli myös mukana osassa kokemuspuheenvuoroja. Vertaistuelliseen keskusteluun oli mahdollisuus kerran kuussa etäyhteyksin toteutettavilla vertaiskahveilla.

Koulutuksen käyneet ja sopimuksen allekirjoittaneet kokemusasiantuntijat liitetään yhteystietorekisteriin, jonka perusteella kokemusasiantuntijavierailupyyntöihin pyritään löytämään sopiva henkilö. Osan puheenvuoroista kokemusasiantuntijat sopivat itsenäisesti. Kokemuspuheenvuoroja toteutui vuoden aikana 90 ja niillä oli 3100 kuulijaa. Puheenvuoroja pidettiin erilaisissa organisaatioissa, joissa kohdataan surevia, esimerkiksi sairaalat, kriisikeskukset, seurakunnat ja järjestöt. Myös oppilaitokset tilasivat kokemuspuheenvuoroja runsaasti, 40 % puheenvuorojen kuulijoista oli ammattiin opiskelevia. Toteutus etäyhteyksin helpotti sopivan kokemusasiantuntijan löytämistä, kun matkan ja niihin kuluva aika eivät olleet esteenä.

Vuonna 2021 toteutettiin neljä noin 10 minuutin kokemuspuheenvuorovideota yksi jokaisesta taustajärjestöstä. Videot on tarkoitettu ammattilaisille työorganisaatioiden ja oppilaitosten käyttöön tuomaan tietoa surusta ja surevan kohtaamisesta. Videoiden markkinointi jätettiin vuodelle 2022.

Vuoden 2021 lopussa rekisterissä oli 98 kokemusasiantuntijaa. Heistä yhdeksän piti taukoa tehtävästä. Vaikka uusia kokemusasiantuntijoita koulutettiin, kokonaisuus ei juurikaan kasvanut, koska osa kokemusasiantuntijoista lopetti vapaaehtoisena toimimisen.

Surujärjestöjen kesken kokemusasiantuntijoiden lukumäärä jakaantui seuraavasti:

Huoma 12, Käpy 45, Nuoret Lesket 17 ja Surunauha 24. Käpy ry:n kokemusasiantuntijoiden suuri määrä selittyy Surevan kohtaaminen -hanketta edeltäneen Kokemuskouluttaja-hankeella, jossa koulutettiin Käpy ry:n jäseniä. Pidetyt puheenvuorot jakaantuivat järjestöjen kesken seuraavasti: Huoma 18, Käpy 33, Nuoret Lesket 20 ja Surunauha 26. Osassa puheenvuoroja oli mukana useampi kokemusasiantuntija.

Palautetta kokemuspuheenvuoroista kysyttiin aina puheenvuoron jälkeen. Palaute oli todella positiivista, mutta sitä antoi verrattain pieni osa kuulijoista. Palautteen mukaan kokemuspuheenvuoroja pidettiin tärkeinä ja niiden koettiin antavan tietoa ja lisäävän valmiuksia surevan kohtaamiseen. Etäyhteyksien käyttäminen eri organisaatioissa on jo rutiinia ja teknisiä ongelmia esiintyy harvoin. Kaikki kokemusasiantuntijat eivät halua pitää kokemuspuheenvuoroja etäyhteyksin, mutta suurin osa on kokenut ne itselleen sopivina ja kokemuksena myönteisenä.

ASiantuntijatieto ja viestintä

Verkkosivusto www.surevankohtaaminen.fi

Surevan kohtaaminen -hanke on koonnut tutkimukseen ja kokemustietoon perustuvaa sisältöä verkkosivuilleen helposti saatavilla olevaan muotoon. Vuonna 2021 verkkosivuille lisättiin surun monimuotoisuutta koskeva osio ja osa sivuston sisällöstä käännettiin ruotsiksi ja englanniksi. Lisäksi sivuilla julkaistiin säännöllisesti surua eri näkökulmista käsitteleviä artikkeleita (1–6 kappaletta kuussa) sekä täydennettiin tietoja surevan kohtaamisesta työelämässä.

Vuoden 2021 aikana hankkeen verkkosivuilla oli noin yli 20 300 käyttäjää. Kävijämäärät ovat kasvaneet jokaisena hankevuotena. Vuonna 2021 kävijöistä 48,2 % tuli hakukoneiden kautta, 19,6 % kirjoittamalla osoitteen itse, 21,3 % sosiaalisen median kautta ja 7,9 % muiden verkkosivujen linkkien kautta. Vuoteen 2020 verrattuna sosiaalisen median kautta tulevien osuus on kasvanut, mikä viittaa siihen, että hankkeen sosiaalisen median sivuston käyttö on ollut aktiivisempaa. Sen sijaan muiden verkkosivujen linkkien kautta sivulle päätyminen on vähentynyt.

Verkkosivustolla julkaistaan tietopakettien lisäksi muualla julkaistut artikkelit sekä omat uutiskirjeet. Sivustolla on myös hankkeen ja surujärjestöjen yhteystiedot, mahdollisuus tilata kokemusasiantuntijan vierailu sekä salasanasuojatut sivut kokemusasiantuntijoille.

Facebook ja Twitter

Vuoden 2021 lopussa hankkeella oli Facebookissa yli 850 seuraajaa. Hanke jakoi Facebookissa oman verkkosivustonsa sisältöä ja yleisiä surevan kohtaamiseen liittyviä asioita ja uutisia. Sivun kokonaiskattavuus on ollut noin 11 700 henkilöä, mikä tarkoittaa kattavuuden lähes kaksinkertaistuneen vuodesta 2020. Yksittäisistä julkaisuista eniten näkyvyyttä ovat saaneet artikkeli Kuolleiden lasten muistopäivästä (kattavuus reilut 2000) sekä kaksi artikkelia surusta työyhteisössä (kattavuudet yli 1500 & yli 1300).

Vuoden 2021 lopussa hankkeella on Twitterissä 545 seuraajaa. Hanke twiittasi surevan kohtaamiseen liittyvistä asioista ja jakoi muiden käyttäjien aiheeseen liittyviä twiittejä ja uutisia.

Hankkeen uutiskirje

Vuoden 2021 lopussa hankkeen infokirjeellä on yli 900 tilaajaa. Uutiskirjeitä lähetettiin vuonna 2021 seitsemän kappaletta, ja uutiskirjeissä kerrottiin verkkosivuston uudesta tiedosta, hankkeen kokemusasiantuntijoiden vierailuista sekä hankkeen etenemisestä. Uutiskirjeen avaamisprosentti on suurimmillaan lähes 50 %.

Muut mediat

Hanke on vuoden aikana mainittu yhteistyökumppaneiden julkaisujen lisäksi ainakin kahdeksassa eri mediassa. Useimmiten hanke on tullut mainituksi hankkeen kokemusasiantuntijana toimivan vapaaehtoisen haastattelussa. Lisäksi hanke on tuottanut tietoa ammattilehtiin haastattelemalla eri ammattilaisia, kuten pappia ja poliisia, ja heidän kokemuksiaan surevan kohtaamisesta. Hankkeen kokemusasiantuntijat ovat alkaneet viedä viestiä hankkeen sisällöistä eteenpäin, mikä onkin tarkoituksenmukaista tulevaisuuden tavoitteiden kannalta.